

JAARVERSLAG
2022

HRZKMO
City Atrium C - 4de verd.
Vooruitgangstraat 50 - 1210 Brussel

02-277 90 15 - cs.hr@economie.fgov.be
www.hrzkmo.fgov.be

INHOUDSTAFEL

VOORWOORD	3-4
1. ACTIVITEITEN	5-16
1. Overleggen	5
2. Adviseren	5-12
3. Vertegenwoordigen	14
4. Andere werkzaamheden	14
2. KERNCIJFERS	17-20
3. ORGANIGRAM EN SAMENSTELLING	21-22

VOORWOORD

Het is mij een eer u het activiteitenverslag van de Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de KMO voor het jaar 2022 voor te stellen. Als voorzitter ben ik getuige geweest van het engagement en de toewijding van de leden van de Hoge Raad aan onze missie om de belangen van de zelfstandigen en de kleine en middelgrote ondernemingen te ondersteunen en te bevorderen.

Gedurende dit jaar heeft de Hoge Raad onophoudelijk gewerkt om de oplossingen en middelen op de zelfstandigen en de kmo's te oriënteren en om hen te helpen de obstakels te overwinnen die nog steeds verband houden met de pandemie maar ook met de gevolgen op het vlak van energie ten gevolge van de oorlog in Oekraïne. Dit conflict in de voortuin van de Europese Unie heeft inderdaad grote gevolgen gehad, zowel uiteraard voor de rechtstreeks getroffen bevolkingen als voor de economieën van het hele Europese continent.

We hebben ook verschillende adviezen uitgebracht over cruciale thema's voor de zelfstandigen en de kmo's, met name over de toegang van kleine ondernemingen tot overheidsopdrachten, over de vrijheid van ondernemen en over de uitdagingen van digitalisering en innovatie.

In dit verslag vindt u meer informatie over de activiteiten van de Hoge Raad, in het bijzonder over de belangrijkste adviezen die in de loop van het jaar werden uitgebracht over de verschillende problematieken waarmee de zelfstandigen en de kmo's worden geconfronteerd. Het bevat eveneens de werkzaamheden waaraan de Hoge Raad heeft deelgenomen.

Graag wil ik alle leden van de Hoge Raad bedanken voor hun engagement en hun toewijding voor onze opdracht, evenals het hele secretariaat voor hun voortdurende steun.

Samen zullen we ons blijven inspannen voor een gunstig klimaat voor de zelfstandigen en de kmo's, zodat zij kunnen gedijen en succesvol zijn.

Ik wens u veel leesplezier met dit activiteitenverslag en hoop dat u er waardevolle en nuttige informatie voor uw activiteit in zult vinden.

Arnaud Deplae
Voorzitter Hoge Raad 2022

1. ACTIVITEITEN

De Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de KMO (HRZKMO) is een federale adviesraad. Zijn wettelijke opdracht is drievoudig: overleggen, adviseren én vertegenwoordigen. Hieronder volgt een overzicht van deze drie kerntaken zoals die in 2022 gestalte kregen. Niet alle activiteiten van de HRZKMO monden uit in adviezen. De voornaamste van die activiteiten worden toegelicht in de rubriek 'Andere werkzaamheden'.

1. OVERLEGGEN

De HRZKMO vormt een overlegplatform voor de zelfstandigen en de kmo's. Hij groepeert een 180-tal erkende beroeps- en interprofessionele organisaties. Naargelang de dossiers vond het overleg in 2022 plaats in de diverse commissies (sector-, vaste - of ad hoc commissies), in het bureau en in de algemene vergadering van de HRZKMO. Het dagelijks bestuur werd verzekerd door het bureau.

2. ADVISEREN

De HRZKMO treedt op als spreekbuis van de zelfstandigen, vrije beroepen en kmo's. Hij geeft adviezen aan de betrokken beleidsverantwoordelijken. Hij kan geraadpleegd worden door een minister of het parlement maar beschikt ook over een eigen initiatiefrecht. De HRZKMO is een organisme van openbaar nut en wordt geleid en beheerd door de zelfstandigen zelf. Zo kan hij steeds in volle onafhankelijkheid zijn standpunten vertolken.

In 2022 bracht de HRZKMO vierentwintig adviezen uit over een brede waaier van onderwerpen. Deze adviezen werden voorbereid door de verschillende vaste commissies en sectorcommissies en door het bureau. Ze werden goedgekeurd of bekrachtigd door algemene vergaderingen op 17 mei, 20 september en 15 december 2022. De adviezen zijn hieronder beknopt samengevat en zijn integraal raadpleegbaar op onze website www.hrzkmo.fgov.be.

FISCALITEIT

Flexi-jobs (Advies 894)

De federale regering heeft in het kader van de begrotingsonderhandelingen beslist om de flexi-jobs verder uit te breiden naar een beperkt aantal nieuwe sectoren. In het voorontwerp van programmawet wordt het toepassingsgebied van de flexi-jobs uitgebreid tot volgende paritaire comités: exploitatie van de bioscoopzalen (PC 303.03), gemakkelijksbedrijf (PC 304), gezondheidsinrichtingen en -diensten (PC 330) en sport (PC 223). De HRZKMO vraagt om aan het voorontwerp enkele aanpassingen aan te brengen wat de eventsector en de gezondheidszorg betreft.

Meer algemeen pleit de HRZKMO ervoor om de regeling voor flexi-jobs uit te breiden naar alle sectoren mits het hanteren van een opt-out regeling voor de bouw- en elektrotechnische sector. Voor de sectoren die gebruik maken van de opt-out regeling vraagt hij de bestending van het systeem van vrijwillige relance-overuren.

SOCIALE FRAUDEBESTRIJDING

Actieplan sociale fraude 2023 (Advies 890)

De Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (SIOD) heeft het advies van de HRZKMO gevraagd over het ontwerp van Actieplan sociale fraudebestrijding 2023-2024. Ook over de ontwerpen van de actieplannen van de voorbije jaren heeft de HRZKMO advies gegeven. Vanaf nu hebben de actieplannen betrekking op een periode van twee jaar. De HRZKMO staat positief tegenover voorliggend actieplan. Hij vraagt een aantal aspecten nog verder te benadrukken en uit te werken zoals duidelijke regelgeving en administratieve vereenvoudiging, preventie en begeleiding, controles die de pakkans effectief verhogen en de sectorwerking. Tevens formuleert hij bij een aantal acties opmerkingen.

Operationeel plan sociale fraude 2022 (Advies 877)

De Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (SIOD) heeft het advies van de HRZKMO gevraagd over het ontwerp van Operationeel plan sociale fraudebestrijding 2022. Ook de voorbije jaren heeft de HRZKMO een advies over het ontwerp van dat jaarlijkse actieplan uitgebracht. De HRZKMO vindt het een goede zaak dat de zelfstandigen en kmo's betrokken worden bij de totstandkoming en de uitvoering van dit plan. Hij ondersteunt ten volle de doelstellingen ervan. De HRZKMO vindt het positief dat het voorliggend plan in het verlengde ligt van de actieplannen van de vorige jaren en belangrijke principes en doelstellingen uit het Strategisch plan sociale fraudebestrijding 2022-2025 herneemt. De HRZKMO vraagt wel dat bepaalde van die principes en doelstellingen nog meer aandacht zouden krijgen en in concrete acties worden uitgewerkt. Daarnaast formuleert hij nog een reeks andere opmerkingen inzake de doelstellingen, de modaliteiten en uitvoering en een aantal specifieke acties van het operationeel plan.

BETERE REGELGEVING

Deloyale concurrentie overheidsopdrachten (Advies 892)

De HRZKMO meldt in dit advies verschillende vormen van deloyale concurrentie door (semi-)publieke overheidsdiensten ten aanzien van kmo's bij het uitvoeren van (overheids-)opdrachten en vraagt om de problemen die door deze oneerlijke concurrentie veroorzaakt worden in aanmerking te nemen. Hij doet verschillende voorstellen die kunnen bijdragen tot het verminderen van de deloyale concurrentie, zoals het creëren van een gelijk speelveld voor kmo's en (semi-)publieke overheidsdiensten die gelijkaardige activiteiten verstrekken, het voeren en publiceren van een transparante boekhouding door de rechtspersonen die een in-house opdracht uitvoeren en het stimuleren van de tweestapsprocedure. Hij vraagt ook om, naar analogie met de Nederlandse Wet Markt en Overheid, een wettelijke regeling te voorzien voor onder andere de integrale kostendoorrekening en om in het charter "Toegang van kmo's tot overheidsopdrachten" een apart luik te voorzien met goede beginselen die zich richten op het voorkomen van deloyale concurrentie.

Reactivering elektronische cheques (Advies 888)

De minister van Economie heeft het advies van de HRZKMO gevraagd over een ontwerp van koninklijk besluit betreffende een reactiveringsprocedure voor vervallen elektronische cheques (maaltijd-, consumptie- en ecocheques). De erkende uitgevers zullen erover moeten waken dat de reactiveringsprocedure van deze verschillende soorten elektronische cheques naar behoren functioneert en aan de werknemer wordt meegedeeld. De HRZKMO staat gunstig tegenover dit ontwerp-KB en is van mening dat de reactivering eenmalig moet zijn, gratis voor de eerste aanvraag en tegen een maximale kostprijs van vijf euro voor de volgende aanvragen. Ook meent hij dat de reactivering mogelijk moet zijn binnen een maximale termijn van drie maanden na de vervaldatum en een nieuwe geldigheidsduur van drie maanden moet toelaten, dat ze aan geen enkele voorwaarde onderworpen moet zijn en niet ten koste mag gaan van sensibiliseringsacties.

Begeleiding en opleiding bij overheidsopdrachten (Advies 881)

De minister van Zelfstandigen en Kmo's heeft de HRZKMO bevestigd over de wijze waarop de projecten inzake begeleiding en opleiding uit het kmo-actieplan praktisch moeten uitgevoerd worden opdat kmo's gestimuleerd worden om meer deel te nemen aan overheidsopdrachten. In zijn advies benadrukt de HRZKMO vooreerst dat de rol van de federale overheidsdienst eruit moet bestaan om informatie over overheidsopdrachten op een zo gebruiksvriendelijke en homogeen mogelijke wijze te verspreiden. Kmo's hebben nood aan een kwalitatieve opleiding en die wordt het best georganiseerd door de beroeps- en interprofessionele organisaties die daarvoor een adequate ondersteuning moeten ontvangen. De overheid moet een sensibiliseringscampagne voeren en de nodige fiscale stimulansen voorzien voor kmo's om opleidingen te volgen. De handleidingen die de federale overheid vandaag al ter beschikking stelt, zijn te weinig bekend. De HRZKMO vraagt om informatie zoveel mogelijk te centraliseren op één platform en om duidelijk te verwijzen naar het opleidingsaanbod van de beroeps- en interprofessionele organisaties.

KMO-charter overheidsopdrachten (Advies 871)

De minister van Zelfstandigen en Kmo's wenst te vernemen of het charter "Toegang van kmo's tot overheidsopdrachten" nog steeds up-to-date is en of de toepassing en monitoring van het charter correct verloopt. De HRZKMO is van mening dat een daadkrachtiger beleid gevoerd moet worden omtrent het opsplitsen van overheidsopdrachten in percelen. Omdat ondernemers het vaak moeilijk hebben om overheidsopdrachten terug te vinden vraagt de Hoge Raad om een grotere bekendmaking ervan. Hij vraagt dat de (laagste) prijs minder zou doorwegen. Inzake ethische, sociale en

milieuclausules merkt de HRZKMO op dat de bewijslast voor kmo's niet onevenredig zwaar mag zijn. De HRZKMO dringt aan op de werkelijke monitoring van het charter en het vaker gebruiken van de tweestapsprocedures met een eerlijke kostenvergoeding voor niet weerhouden aannemers. Daarnaast vraagt de HRZKMO om voor opdrachten voor leveringen en diensten prijsherzieningsclausules op te nemen, de administratieve lasten te verminderen en het only-once-principe toe te passen, de gunningscriteria beter te omschrijven en omzichtig om te springen met raamovereenkomsten. Tenslotte vraagt de HRZKMO dat architecten een eigen sectoraal charter krijgen met welbepaalde principes die voor hun van toepassing zijn.

ALGEMEEN KMO-BELEID

Gas- en elektriciteitsleveranciers (Advies 887)

De HRZKMO heeft van de minister van Zelfstandigen en Kmo's een adviesvraag ontvangen over de mogelijkheid om het door de gas- en elektriciteitsleveranciers ondertekend akkoord ten aanzien van de consumenten uit te breiden naar de zelfstandigen en de kmo's. Ook eventuele andere verzoeken inzake de relaties met deze energieleveranciers kunnen meegedeeld worden. De HRZKMO is voorstander van een uitbreiding van deze gedragscode tot de zelfstandigen en de kmo's, aangezien zij minder goed beschermd zijn dan huishoudelijke afnemers. Bovendien pleit hij voor de toepassing van de volgende maatregelen: een energiemoratorium, de verplichting om minstens een contract met vast tarief aan te bieden en een verbod om een bankgarantie te vragen bij de ondertekening van een energiecontract.

Wijziging wet openingsuren (Advies 885)

De commissie Economie van de Kamer heeft het advies van de HRZKMO gevraagd over vijf wetsvoorstellen tot wijziging van de wet betreffende de openingsuren. Een van die vijf voorstellen beoogt het oneigenlijk gebruik door nachtwinkels van de uitzondering voor de dagbladhandels tegen te gaan. Dat probleem werd reeds behandeld in een andere advies van de HRZKMO. De vier andere voorstellen beogen allemaal een versoepeling van de regels inzake de openingsuren. In zijn advies verzet de HRZKMO zich tegen een algemene versoepeling van deze regels.

Hij verwijst daarvoor naar verschillende argumenten zoals de balans tussen werk en privé, de klantgerichtheid en de rentabiliteit. Enkele beperkte aanpassingen kan hij wel steunen.

's Nachts geopende winkels (Advies 884)

De commissie Economie van de Kamer heeft het advies van de HRZKMO gevraagd over een wetsvoorstel dat moet toelaten beter toe te zien op de 's nachts geopende winkels. Nachtwinkels en privaat bureaus voor telecommunicatie zijn onderworpen aan specifieke sluitingsuren en een wekelijkse rustdag en kunnen onderworpen worden aan een voorafgaandelijke vergunning. Deze handelszaken proberen nu soms die maatregelen te vermijden door gebruik te maken van de afwijkingen voorzien voor de dagbladhandels. Het desbetreffende wetsvoorstel beoogt dat tegen te gaan door alle dagbladhandels onder de toepassing van het stelsel van de voorafgaandelijke vergunning te brengen. De HRZKMO heeft een negatief advies uitgebracht over dat wetsvoorstel. Hij steunt de beoogde doelstelling maar niet de manier waarop het wetsvoorstel die doelstelling wil realiseren. Hij stelt als alternatief voor alleen de dagbladhandels die tussen 21 en 5u. openen of willen openen onder dat stelsel te brengen.

Platformeconomie (Advies 880)

De minister van Zelfstandigen en Kmo's heeft het advies van de HRZKMO gevraagd over Hoofdstuk 4 "Platformeconomie" van het voorontwerp van wet houdende diverse arbeidsbepalingen. In het kader van de zogenaamde arbeidsdeal die de federale regering beoogde, kwam de discussie over de arbeidsrelatie in de platformeconomie namelijk in een stroomversnelling en de gemaakte afspraken vonden hun weerslag in dat hoofdstuk. De HRZKMO heeft daar een negatief advies over uitgebracht. Hij is voorstander van een eerlijke concurrentie, innovatie, sociale bescherming en rechtszekerheid maar hij is ervan overtuigd dat alle vier deze doelstellingen ook binnen de platformeconomie kunnen gerealiseerd worden mits een goede toepassing en controle van het bestaande regelgevend kader. Hij is dan ook tegen de invoering van afzonderlijke criteria voor de beoordeling van de arbeidsrelatie in de platformeconomie. Hij verzet zich ook tegen de creatie van een derde statuut of soort tussenstatuut door de uitbreiding van het toepassingsgebied van de arbeidsongevallenwet tot de zelfstandigen die via een opdrachtgevend platform werken.

Gemeentelijke bestuurlijke handhaving (Advies 874)

De minister van Binnenlandse Zaken heeft de HRZKMO geraadpleegd over een voorontwerp van wet dat beoogt de gemeenten een nieuw instrument te geven om ondermijnende criminaliteit (witwassen van geld, mensenhandel, ...) te bestrijden. Zo voorziet het voorontwerp in de mogelijkheid voor de gemeenten om integriteitsonderzoeken uit te voeren naar publiek toegankelijke inrichtingen waar bepaalde economische activiteiten worden georganiseerd. Het doel is eventuele onwettige activiteiten op te sporen en desgevallend de uitbatingvergunning te weigeren, op te heffen of te schorsen, of over te gaan tot de sluiting van de betrokken inrichtingen. De HRZKMO onderschrijft de nagestreefde doelstelling van het ontwerp, maar benadrukt ongewenste effecten evenals de noodzaak om bepaalde bakens uit te zetten.

MARKTPRAKTIJKEN

Class action (Advies 891)

De HRZKMO werd door de minister van Economie geraadpleegd over een voorontwerp van wet tot omzetting van de Richtlijn betreffende representatieve vorderingen ter bescherming van de collectieve belangen van consumenten. De HRZKMO vraagt om de procedure en de erkenningscriteria die van toepassing zijn op de vertegenwoordigers van de belangen van de kmo's te behouden en om verschillende bepalingen inzake financiering aan te passen. Ook wil hij dat het huidige systeem, waarbij de manier waarop de groep wordt samengesteld door de rechter wordt bepaald (opt-in of opt-out), behouden blijft. Tot slot pleit hij er voor om aan de lijst van rechtsgronden op basis waarvan een rechtsvordering tot collectief herstel kan worden ingesteld reglementeringen toe te voegen die de rechten van ondernemingen waarborgen en om de groepsvertegenwoordiger toe te laten een bescheiden inschrijvingsvergoeding te vragen.

Direct marketing (Advies 889)

De staatssecretaris voor Consumentenbescherming heeft de HRZKMO om advies gevraagd over een voorontwerp van wet dat als doel heeft om komaf te maken met het huidige systeem dat telecomoperatoren verplicht om elk individueel een lijst aan te leggen van de abonnees die zich verzetten tegen het gebruik van hun telefoonnummer voor redenen van direct marketing, wat in de praktijk uitbested wordt aan de vzw "Do Not Call me". Door een wijziging van de wet elektronische communicatie werden telecomoperatoren verplicht om een centrale nummerdatabank in België op te richten. Daarom voorziet het voorontwerp dat de operatoren de telefoonnummers van de abonnees die hun recht op verzet willen uitoefenen eveneens in deze centrale databank moeten bijhouden. De HRZKMO stelt voor om slechts één vzw te voorzien voor het beheer en de terbeschikkingstelling van de lijst. Hij vraagt om de huidige regeling van vijf werkdagen te behouden voor het registreren van het verzet van de abonnee en wijst op het behoud van de bepaling die toelaat om direct marketing per post te organiseren. Tenslotte is hij voorstander van het bijhouden en publiceren van een overzicht van klachten, inspecties en boetes die betrekking hebben op de Do Not Call me lijst.

Schulden van de consument (Advies 886)

De minister van Economie heeft het advies van de HRZKMO gevraagd over een voorontwerp van wet houdende invoeging van Boek XIX "Schulden van de consument" in het Wetboek van economisch recht. Het doel is enerzijds de gevolgen te omkaderen van de betalingsachterstand van de schulden van consumenten ten aanzien van ondernemingen en anderzijds de bepalingen inzake de minnelijke invordering van schulden van de consument te actualiseren. De HRZKMO vraagt dat de beoogde maatregelen beter worden gemotiveerd en dat er een RIA wordt uitgevoerd. Een algemene wetgeving lijkt ter zake niet geschikt en er zijn verschillende negatieve gevolgen, zowel voor de consument als voor de kmo's. Zo zal de invoering van een wachttermijn van 14+3 dagen vóór de toepassing van schadebedingen de gemiddelde betalingstermijn verlengen. Bovendien merkt de HRZKMO op dat het ingewikkelder maken van de procedure voor minnelijke invordering riskeert ertoe te leiden dat wordt afgezien van deze procedure ten gunste van de gerechtelijke invordering, met als gevolg een negatieve impact op de schuldenlast van de consument.

Deur-aan-deurverkoop van gas- en elektriciteitscontracten (Advies 882)

De HRZKMO werd door de minister van Economie bevestigd over een eventueel ontwerp van koninklijk besluit voor een betere omkadering van de deur-aan-deurverkoop van gas- en elektriciteitscontracten. Dit soort verkoop zou een praktijk zijn die tot veel misbruik leidt ten nadele van de consument. De HRZKMO begrijpt de onderliggende noodzaak voor de autoriteiten om in deze sector met zijn bijzondere configuratie regels op te leggen en verzet zich daar niet tegen in dit specifieke geval. Hij herinnert echter aan het standpunt dat hij reeds lang verdedigt om in het kader van de omzetting van richtlijnen niet aan gold-plating te doen en aan zijn principiële verzet tegen de verlenging van de herroepingstermijn.

Betaling in speciën (Advies 875)

De HRZKMO werd door de minister van Economie geraadpleegd over een voorontwerp van wet dat tot doel heeft om voor ondernemingen de verplichting in te voeren om een betaling in speciën door een consument te aanvaarden. Het advies werd binnen een uiterst korte termijn gevraagd, wat een echt debat belet over een kwestie die nochtans niet zonder gevolgen is. Bovendien verbaast de HRZKMO zich erover dat de regering dit dossier nu bespoedigt, gezien de lopende debatten op Europees niveau over een strategie voor retailbetalingen. Bovendien acht de HRZKMO zich niet in staat om zich uit te spreken over de beoogde verplichting bij gebrek aan een duidelijk inzicht in de gehele situatie, aangezien de verschillende eerder gevraagde en uitvoerig gemotiveerde elementen nog ontbreken.

BEROEPSREGLEMENTERING

Definitie van het vrije beroep (Advies 883)

De HRZKMO werd door de Nationale Arbeidsraad (NAR) bevestigd over bepaalde begrippen voor het opstellen van de definitie van het vrije beroep in het kader van de wet betreffende de sluiting van de ondernemingen. Het voorstel van definitie van de NAR vraagt bepaalde wijzigingen. Allereerst vanuit wetgevingstechnisch oogpunt. De formulering zou erbij winnen indien ze wordt ingekort en daarbij eerst de bepaling van het Wetboek van economisch recht wordt overgenomen, vervolgens de gezondheidszorgberoepen worden behandeld en ten slotte de voorwaarden worden

gespecificeerd waaraan bij een rechtspersoon moet worden voldaan. Wat de gezondheidszorgbeoefenaars betreft, vraagt de HRZKMO te verwijzen naar de wet van 22 april 2019 inzake de kwaliteitsvolle praktijkvoering in de gezondheidszorg. Vervolgens buigt hij zich over de inschrijving op de lijst of het officiële tableau van het beroep en de kenmerken verbonden aan het maatschappelijk doel van de rechtspersonen. Al deze overwegingen zijn opgenomen in een herwerkte definitie die in het advies wordt voorgesteld.

SECTORSPECIFIEKE REGELGEVING

Passagiersrechten (Advies 893)

De HRZKMO heeft deelgenomen aan een openbare raadpleging van de Europese Commissie over het wettelijk kader inzake passagiersrechten. In zijn advies herhaalt de HRZKMO zijn standpunt wat betreft de uitbreiding van de verplichte verzekering tegen insolventie tot de luchtvaartmaatschappijen, de noodzaak van verduidelijking en aanpassing van het begrip "overmacht" en de oprichting van een Europees noodfonds. Bovendien is een harmonisatie nodig van de verschillende regelgevingen met betrekking tot de consumentenbescherming en de hele toeristische keten. Zo moeten onder meer de definities, nomenclaturen en terugbetalingstermijnen bij annulering van reizen met elkaar in overeenstemming worden gebracht.

Uitzondering betalingsachterstand diamantsector (Advies 879)

De diamantsector heeft de HRZKMO verzocht zijn verzoek te steunen om, gezien zijn specifieke karakter, te genieten van een sectorale uitzondering op de betalingstermijnen tussen ondernemingen, waardoor de maximale betalingstermijn tussen diamantbedrijven onderling op 180 dagen wordt gebracht. Gezien de specifieke context van de sector steunt de HRZKMO dit verzoek. Hij benadrukt evenwel dat een dergelijke afwijking uitzonderlijk, strikt beperkt en omkaderd moet blijven. De bescherming die aan de zelfstandigen en kmo's wordt toegekend door de wet van 2 augustus 2002 betreffende de bestrijding van betalingsachterstand blijft van het grootste belang.

Pakketreizen (Advies 878)

De HRZKMO heeft deelgenomen aan een openbare raadpleging van de Europese Commissie over de herziening van Richtlijn (EU) 2015/2302 betreffende pakketreizen. Met name de COVID-19-crisis heeft de belangrijkste tekortkomingen inzake deze richtlijn onder de aandacht gebracht. De belangrijkste eisen van de HRZKMO zijn: bepaalde vage concepten, zoals pakketreizen gekocht via onderling verbonden onlineboekingsprocedures en gekoppelde reisarrangementen, verduidelijken; de verplichte bescherming tegen insolventie uitbreiden naar de luchtvaartmaatschappijen en tussenpersonen die uitsluitend vliegtickets verkopen; een Europees noodfonds oprichten om het hoofd te bieden aan massale annuleringen van reizen in situaties van overmacht.

Pakketbezorging (Advies 876)

De HRZKMO nam kennis van een voorontwerp van wet dat beoogde de sociale fraude in de sector van de pakketbezorging aan te pakken door de aanbieders van postdiensten te verplichten voor de pakketbezorging nagenoeg uitsluitend een beroep te doen op werknemers. De HRZKMO verzette zich ten stelligste tegen dat voorontwerp. Hij vond het onaanvaardbaar dat dergelijke disproportionele, ineffectieve, inefficiënte en ondoordachte maatregel zou genomen worden ten koste van het voortbestaan van honderden kmo's en het vrij ondernemerschap. Hij riep de regering op om op basis van objectieve gegevens en in dialoog met de sociale partners de problemen in kaart te brengen en aan te pakken door de uitgebreide, bestaande regelgeving correct toe te passen en te controleren. Ondertussen werd het desbetreffende voorontwerp ingetrokken.

Herziening FIC-verordening (Advies 873)

De HRZKMO heeft deel genomen aan de raadpleging van de Europese Commissie over de herziening van de FIC-verordening met het oog op het consumeren van gezonde en duurzame voeding. Hij vraagt om de huidige Europese regels over de voedingswaardevermelding te behouden en om geen strengere regels te hanteren. Wat de dranken met een alcoholvolumegehalte van meer dan 1,2 % betreft, is de HRZKMO voorstander om de energiewaarde op het etiket zelf aan te duiden en om de andere info mee te delen via een QR-code. Wat de regels inzake datumaanduiding betreft, vraagt de HRZKMO om het bestaande systeem te behouden en een informatiecampagne te organiseren. De oorsprongsreglementering moet niet verder uitgebreid worden aangezien dit nadelig is voor Belgische producenten en een aanzienlijke administratieve last en kost met zich mee zal brengen.

Klokkenluiders (Advies 872)

Het voorontwerp van wet zet de klokkenluidersrichtlijn om in Belgisch recht voor wat betreft de private sector. De klokkenluidersrichtlijn regelt hoe klokkenluiders inbreuken op het Unierecht kunnen melden, welke bescherming ze vervolgens genieten en aan welke voorwaarden diverse meldsystemen moeten voldoen. De HRZKMO vraagt om voor het toepassingsgebied een limitatieve lijst te hanteren en niet aan gold-plating te doen. Bedrijven moeten zelf kunnen kiezen of zij al dan niet hun intern meldingskanaal open willen stellen voor andere partijen. Het is onhaalbaar om vanaf de eerste werknemer kanalen en procedures voor interne melding op te zetten en een meldingsbeheerder aan te wijzen die niet belast is met de leiding over de organisatie. Overlappendingen tussen de algemene klokkenluidersregeling en sectorale klokkenluidersregelingen moeten eveneens vermeden worden. Inbreuken die onder een sectorale klokkenluidersregeling vallen dienen dan ook de bestaande sectorale meldingsprocedure te volgen. Wanneer een melding of openbaarmaking ter kwader trouw geschiedt, vraagt de HRZKMO dat de wetgever doeltreffende sancties voorziet. Doordat advocaten wel volledig hun beroepsgeheim behouden ontstaan er onverantwoorde verschillen ten opzichte van beroepsbeoefenaren die dezelfde diensten verlenen. Tenslotte merkt de HRZKMO op dat erafdoende maatregelen genomen moeten worden om de anonimiteit van de beroepsbeoefenaar vanuit wiens kantoor de klok wordt geluid, te beschermen.

3. VERTEGENWOORDIGEN

De HRZKMO duidt vertegenwoordigers van de zelfstandigen en de kmo's aan in tal van beheers- en raadgevende organen. Zo kunnen die personen daar mee de zelfstandigen en kmo's vertegenwoordigen. [Een overzicht.](#)

4. ANDERE WERKZAAMHEDEN

Andere specifieke activiteiten van de HRZKMO in 2022 lichten we hier kort toe.

CYBERVEILIGHEID

Ook in 2022 bleef de cyberveiligheid van de zelfstandigen en de kmo's voor de HRZKMO een belangrijk onderwerp. Cybercriminaliteit vormt voor zelfstandigen en kmo's een reële bedreiging. Tegelijkertijd weten we dat zij veel minder beschermd zijn. Cybercriminaliteit kan nochtans erg belangrijke kosten voor de onderneming tot gevolg hebben en zelfs haar continuïteit in het gedrag brengen. Ook in het kader van GDPR speelt cyberveiligheid een belangrijke rol. De cyberveiligheid van de zelfstandigen en de kmo's is dan ook een beleidsprioriteit geworden waaraan de HRZKMO actief meewerkt. De HRZKMO is lid van de Cybersecurity Coalition (CSC). Het HRZKMO-secretariaat neemt actief deel aan de activiteiten van de CSC en fungeert als relais tussen de beroeps- en interprofessionele organisaties en de CSC. Om die interface-functie optimaal te kunnen invullen en om andere activiteiten met het oog op cyberveiligheid van de kmo's te kunnen organiseren, bestaat er binnen de HRZKMO een permanente werkgroep Cyberveiligheid. Het HRZKMO-secretariaat heeft tevens een actieve rol gespeeld binnen de verschillende stuur- en -selectiecomités van het FOD Economie project tot verbetering van de cyberweerbaarheid van de zelfstandigen en de kmo's dat kadert binnen het nationaal Plan voor Herstel- en Veerkracht.

SME FILTER

Zoals voorzien in de kmo-strategie voor een duurzaam en digitaal Europa heeft de Europese Commissie een nieuwe procedure, de zogenaamde SME filter, geïnstalleerd om Europese

beleidsinitiatieven die belangrijk zijn voor kmo's te identificeren. Initiatieven die als zeer relevant voor kmo's worden aangeduid, zullen aan een diepgaande impactanalyse onderworpen worden. De FOD Economie laat voor elk initiatief aan de Europese Commissie weten wat volgens haar de relevantie voor de Belgische kmo's is en wil daarbij rekening houden met de standpunten van de kmo-organisaties. De HRZKMO treedt daarbij op als schakel tussen de FOD Economie en de beroeps- en interprofessionele organisaties. De HRZKMO identificeert voor elk van de voorliggende Europese beleidsinitiatieven wie de betrokken organisaties zijn en bevaart hen over de relevantie van het initiatief in kwestie. Op die manier kunnen ze mee invloed hebben op de uitkomst van de SME filter en zijn ze in een vroeg stadium op de hoogte van voor hen relevante Europese initiatieven.

CIRCULAIRE ECONOMIE

De HRZKMO is er van overtuigd dat duurzame ontwikkeling de enige optie is. De noodzaak van die duurzaamheid kan niet meer in vraag gesteld worden. De vraag nu is hoe die duurzame ontwikkeling best kan gerealiseerd worden, rekening houdend met de eigenheid van de kmo's. Binnen het kader van duurzame ontwikkeling is ook het streven naar een circulaire economie erg belangrijk. Verschillende beleidsinitiatieven zijn daarop gericht. De HRZKMO probeert bij te dragen aan die evolutie naar een duurzame en circulaire economie en er voor te zorgen dat er wordt rekening gehouden met de kmo's.

Het HRZKMO-secretariaat heeft actief deelgenomen aan verschillende stuur- en selectiecomités van het project Belgium Builds Back Circular van de FOD Economie. Dit project, dat deel uitmaakt van het Plan voor Herstel en Veerkracht, beoogt onder meer kmo's informatie te bieden en op weg te helpen met circulaire economie. Daarnaast heeft het HRZKMO-secretariaat als stakeholder deelgenomen aan het Intra-Belgisch Platform voor de Circulaire Economie dat alle betrokken overheidsorganisaties samenbrengt en beleidsvoorbereidend werk levert.

TASKFORCE "UKRAINE"

In 2022 nam de HRZKMO deel aan de werkzaamheden van de taskforce "Oekraïne" gericht op de agrovoedingssector, die in maart 2022 werd gelanceerd door de minister van Economie, de minister van Zelfstandigen en Kmo's en de staatssecretaris voor Consumentenbescherming. Het doel van deze taskforce is om in overleg met de sector en door de nodige strategieën en actieplannen te definiëren, te anticiperen op de gevolgen van de oorlog in Oekraïne voor de agro-voedingsketen.

RAADGEVEND COMITÉ FAVV

In 2022 heeft de HRZKMO zijn werkzaamheden binnen het Raadgevend Comité van het FAVV voortgezet. De HRZKMO is reeds meerdere jaren actief in dit Comité en vervult er voornamelijk een coördinerende rol ten aanzien van zijn leden die te maken hebben met voedselveiligheid.

KWALITATIEVE BEROEPSUITOEFENING

Op grond van de vaststelling dat veel beroepsorganisaties de kwalitatieve uitoefening van hun beroep willen verbeteren en valoriseren en dat het aanbod van labels voor beroepsbeoefenaars nog zal toenemen, heeft de HRZKMO een ontwerp van gemeenschappelijk kader voor kwaliteitslabels ontwikkeld dat tot doel heeft schaalvoordelen te genereren. Dit project werd voorgelegd aan de betrokken beleidsverantwoordelijken met het oog op de nodige steun voor de lancering ervan. Tegelijkertijd heeft de HRZKMO sectorale initiatieven gestimuleerd en begeleid die passen binnen diezelfde logica van kwalitatieve beroepsuitoefening (bijvoorbeeld: de gedragscode voor reisbureaus).

HERNIEUWING VAN DE HRZKMO 2023-2028

In 2022 werden de organen van de Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de KMO hernieuwd. De verkiezingen en aanduidingen die voorafgaan aan de opening van de nieuwe zitting 2023-2028 van de HRZKMO hebben plaatsgevonden tijdens het laatste trimester van het jaar.

Ingevolge het verzoek van de minister van Zelfstandigen en Kmo's zijn de vijftien sectorcommissies samengekomen in hun nieuwe samenstellingen om hun voorzitters, ondervoorzitters en hun plaatsvervangers te verkiezen.

De minister heeft aan de HRZKMO ook de gegevens betreffende de vertegenwoordigers van de interprofessionele organisaties meegedeeld. De officiële installatie van de HRZKMO in zijn nieuwe samenstelling voor de zitting 2023-2028 vindt plaats begin 2023.

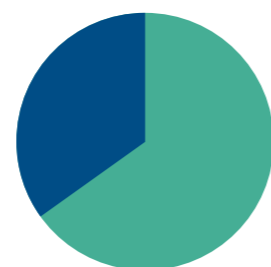

2. KERNCIJFERS

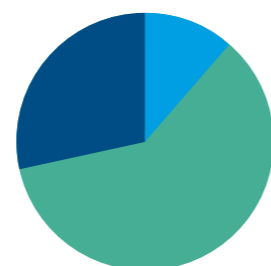
1.255.768 ZELFSTANDIGEN¹

% PER GESLACHT

64,5% mannen
35,5% vrouwen

% PER LEEFTIJD

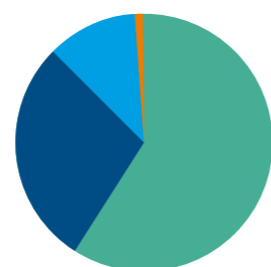

Jonger dan 30 jaar
11,6%

Tussen 30 en 54 jaar
58,8%

55 jaar en ouder
29,5%

% PER LOCATIE

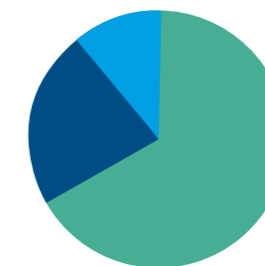
Vlaams Gewest
61,8%

Waals Gewest
27%

Brussels Gewest
9,9%

Buitenland
1,3%

% PER AARD VAN DE ACTIVITEIT

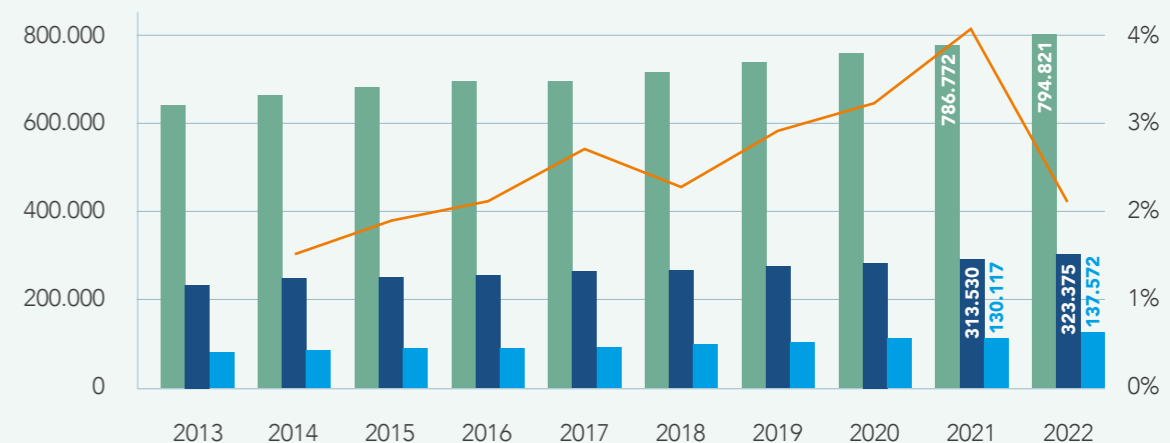

Hoofdberoep
63,3%

Bijberoep
25,8%

Actief na pensioengerechtigde leeftijd
11%

EVOLUTIE PER AARD VAN DE ACTIVITEIT

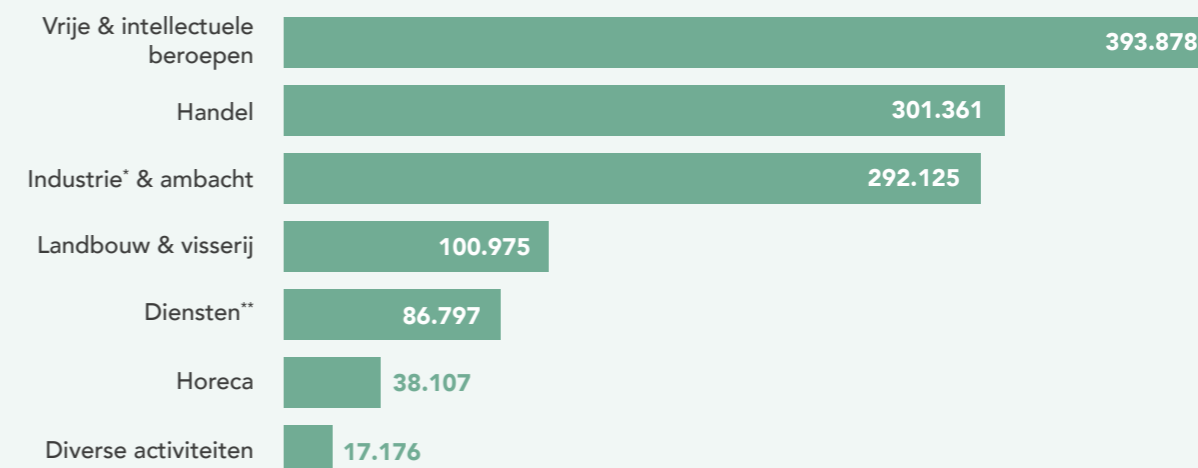
Hoofdberoep

Bijberoep

Na pensioengerechtigde leeftijd

Wijziging in % t.o.v. vorig jaar (totaal zelfstandigen)

AANTAL ZELFSTANDIGEN PER SECTOR

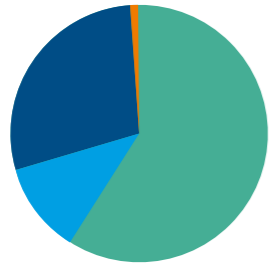
¹ Bron: RSVZ. Deze cijfers hebben betrekking op alle personen die onderworpen zijn aan het sociaal statuut van zelfstandigen (helpers inbegrepen). De laatste gegevens (tot 31/12/2022) zijn voorlopig en betreffen enkel de grafieken evolutie per aard van de activiteit, % per aard van de activiteit en % per geslacht. De andere grafieken m.b.t. de zelfstandigen (% per leeftijd, % per locatie en Aantal per sector) weerspiegelen de toestand op 31/12/2021.

* De categorie "Industrie" omvat met name de bouwsector en de vervoersector.
** De categorie "Diensten" omvat enkel diverse beroepen van manuele aard en bepaalde categorieën van personenverzorging (schoonheidsspecialist, kapper, manicure, ...).

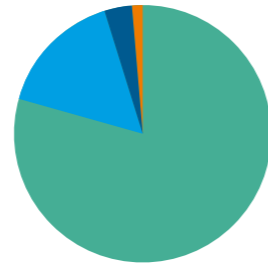
1.087.227 KMO'S²

% KMO'S PER LOCATIE

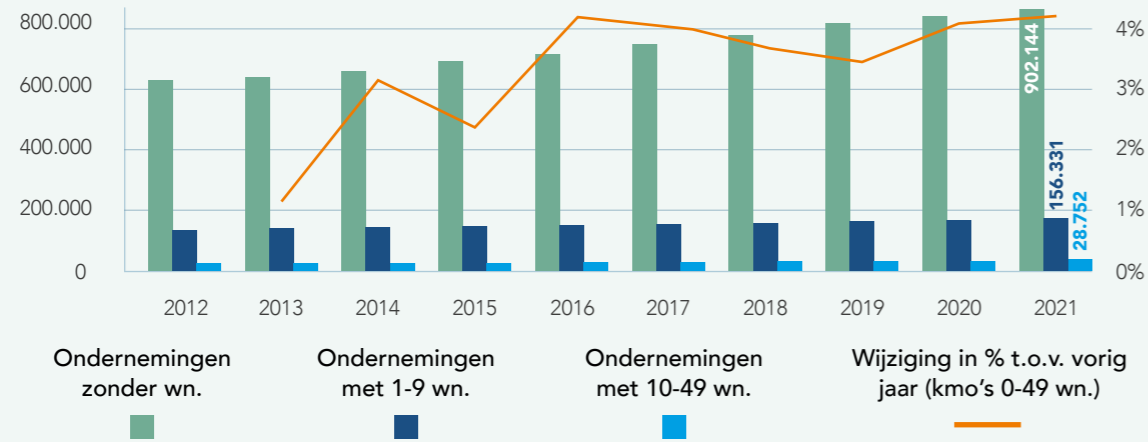
Vlaams Gewest **62%**
 Waals Gewest **25,6%**
 Brussels Hoofdstedelijk Gewest **10,5%**
 Buitenland **1,9%**

% ALLE ONDERNEMINGEN PER GROOTTE

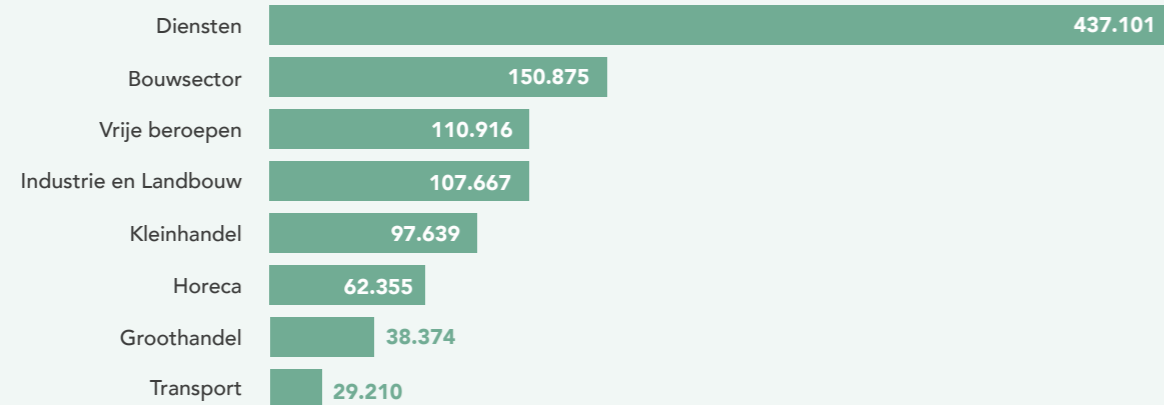

Ondernemingen zonder wn. **82,4%**
 1-9 wn. **14,3%**
 10-49 wn. **2,6%**
 50 en + wn. **0,7%**

EVOLUTIE KMO'S PER GROOTTE (AANTAL WERKNEMERS)

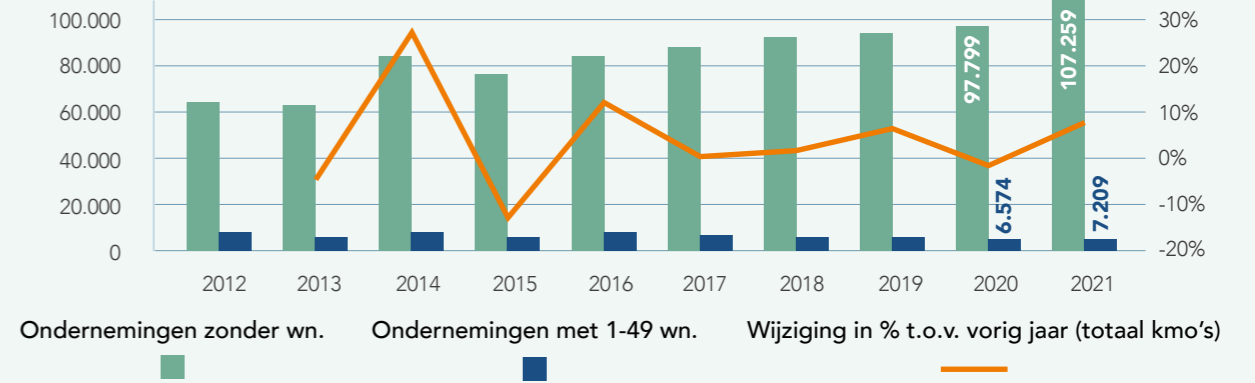

AANTAL KMO'S PER SECTOR

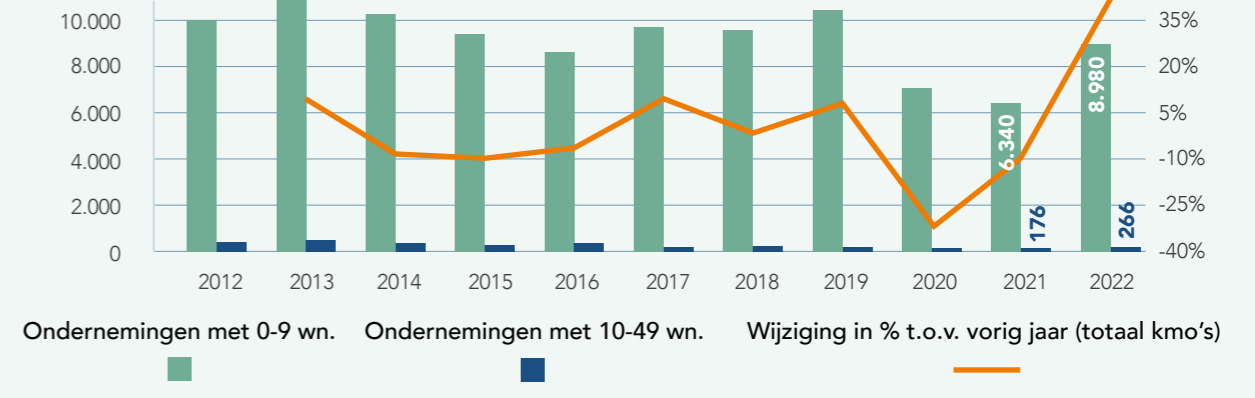

114.468 OPRICHTINGEN EN 9.246 FAILLISEMENTEN VAN KMO'S³

EVOLUTIE - OPRICHTINGEN

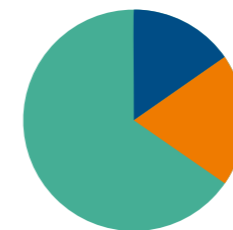

EVOLUTIE - FAILLISEMENTEN

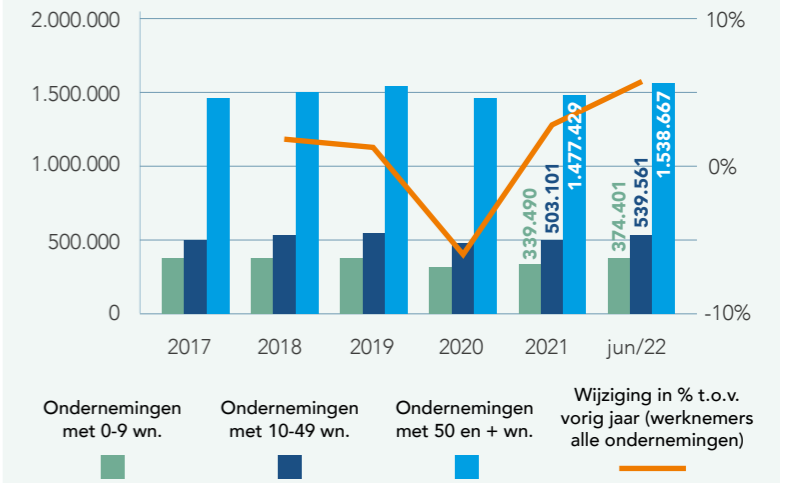
913.962 WERKNEMERS (IN VTE) IN KMO'S⁴

% ARBEIDSVOLUME PRIVÉSECTOR (VTE)

1-9 wn. **15,3%**
 10-49 wn. **22%**
 50 en + wn. **62,7%**

EVOLUTIE ARBEIDSVOLUME PRIVÉSECTOR (VTE)*

³ Bron: Statbel. Opmerking: waar de laatst bekende cijfers over de oprichting van kmo's betrekking hebben op het jaar 2020, gaan de cijfers over faillissementen over het jaar 2021.

⁴ Bron: RSZ, statistieken van het werk in loondienst. Arbeidsvolume van de werknemers uit de privésector in voltijdsequivalenten naar dimensie van de onderneming, situatie op 31/06/2021.

* Evolutie tussen 31 december 2016 en 30 juni 2021. Het percentage boven de staven van de laatste referentieperiode geeft het verschil aan ten opzichte van 31/12/2020.

3. ORGANIGRAM EN SAMENSTELLING

